

KOTE ŠAJ TE DŽAV KI TE LAV BILOVENGIRI HAKAJALI ARKA?

- Khedipa thaj hakajale klinike kola si ingerenciasa te den bilovengiri hakajali arka
- Avukatia lende ingerenciasa bašo deibe sekundarno hakajali arka
- Ko reoneskere thana taro Ministeriumi bašo nijami:

Reoneskere thana	Telefonia
Berovo	071 205 324
Bitola	071 223 392
Makedonski Brod	071 223 075; 078 640 786
Vinica	071 213 964
Valandovo	071 213 925
Gevgelia	071 224 678; 071 216 267
Gostivar	071 223 180
Debar	071 223 768
Delčevo	071 283 948
Demir Hisar	075 766 695
Kavadarci	075 659 855
Kičevo	071 224 652
Kočani	071 221 580
Kratovo	
Kriva Palanka	071 224 580
Kruševo	071 227 808
Kumanovo	071 227 962
Negotino	071 223 191
Ohrid	071 221 908
Prilep	076 232 886
Probištup	078 330 434
Radoviš	070 261 310
Resen	071 221 246
Sveti Nikole	071 227 862
Struga	071 223 015
Strumica	071 224 526
Tetovo	071 227 893
Veles	
Štip	071 221 484; 070 821 089
Karpoš	071221381
Centar	078 442 006
Kisela Voda	071 224 104
Gazi Baba	071 213 798
Čair	

Република Северна Македонија
Министерство за правда

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа

Имплементирано
од Советот на Европа

Pobut informacie ko
www.pravnapomos.mk

Akava dokumenti si hazrikerdo finansiakere suportea tar Evropakiri Unija thaj
Evropakoro Konsili. O akate ulavde dikhiba nane zaruri te gndinel
pe kaj si ofisialnikano gndipe ni jekhatar taro soduj riga.

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа

Имплементирано
од Советот на Европа

INFORMIRIN TUT
BAŠI BILOVENGIRI
HAKAJALI ARKA

SO SI BILOVENGIRI HAKAJALI ARKA?

I bilovengiri hakajali arka lokjakerela o resibe dži nijami e dženenge kola sebepi o materialnikano hali nane ko šajdipe te ikeren ko čaćipe pe hakoja thaj interesia.

I bilovengiri hakajali arka saikerela hakajali arka finansirime tari raštrakiri rig, sar thaj tromakeribe taro har-džengoro pokinibe bašo legaribe nesave čhipote.

I bilovengiri hakajali arka si kerdi thaj lažhardi e Kanunea baši bilovengiri hakajali arka taro 2019 berš.

I bilovengiri hakajali arka leljarela pe sar primarnikani thaj sekundarnikani hakajali arka.

PRIMARNIKANI HAKAJALI ARKA

I **PRIMARNIKANI HAKAJALI ARKA** saikerela hakajalo informiribe, konsilideibe, bičhalibe, sar thaj arka ko phrube nesave formularia thaj anglihramina.

I primarnikani hakajali arka šaj te istemalekren sa o fizikane džene kolen si dživdpaskere thana ja ačhovibaskere thana ki teritorija tari Republika Utarali Makedonia.

I primarnikani hakajali arka dena la o reoneskere thana taro Ministeriumi bašo nijami, radžime khedipa thaj radžime hakajale klinike.

SEKUNDARNIKANI HAKAJALI ARKA

I **SEKUNDARNIKANI HAKAJALI ARKA** dela pes dženeske kaske kamla pe strukani hakajali arka tar avukati baši konkretno hakajali arka thaj kova nane ko šajdipe te pokinel o hardžia baši čipota sebeši leskoro finansiakoro hali thaj kaskoro rodipe si hakoja.

So saikerela i sekundarnikani hakajali arka?

- Hakajali arka tar avukati;
- Tromakeribe tar adalateskere takse thaj hardžia phanle e čipotaja anglal adalar;
- Tromakeribe taro hardžia baš ekspertiza;
- Tromakeribe tar administrativnikane takse;

I sekundarnikani hakajali arka na saikerela o hardžia kolen o dženo so lela bilovengiri hakajali arka si obligacija te džipherel i mamujutni rig te na kamijabikergja ki čipota.

Kole čipotenge šaj te lel pes sekundarnikani hakajali arka?

I sekundarnikani hakajali arka šaj te del pes bašo reprezentiribe ko sa o leveloja ko dizutnikane adalateskere čipote, administrativna čipote thaj administrativna bihaljoviba. O hakajale pučiba šaj te oven phanle e malea, bukjaja, familiaja, socialnikane siguripaja thaj socialnikane arakhibaja numa ko nesave umala kola si lende tari bilovengiri hakajali arka.

I sekundarnikani hakajali arka nane te del pes bašo: carinakere thaj porezeskere bukja;iftire thaj holjame-lafia; džipherin bašo bimaterialnikano zijani, numa ko čipote taro viktima taro došalipaskere aktia, sar thaj ki čipota taro meribe ja šaro invaliditeti; došalipa; publik thaj komunalnikane izmetia; thaj maleskere pučiba ki administrativno čipota.

Kondicije bašo dendipe i sekundarnikani hakajali arka

I sekundarnikani hakajali arka ka del pes džikobor:

- O masekoskoro leibe taro rodutno kova dživdinela korkoro na nakhavela i suma taro minimalnikano neto masekoskoro pokinibe, a džikobor dživdinela ko barabarutno kherutnipe ma te nakhavel i suma taro minimalnikano neto masekoskoro pokinibe thaj masekoskoro leibe taro sakova avutno familiakoro dženo na nakhavela i suma taro 20% taro minimalnikano neto masekoskoro pokinibe

- O rodutne thaj o džene ki familia/leski familia si len ko plesutnipe salde jek khereskoro objekti ja apartmani sar ulavdo kotor tari bina kolate dživdinena. Trujal o apartmani koleste dživdinena si sajbje taro jek ja pobut fizikane phanle katastareskere parcele sahne thanea na pobaro taro 300 m² ki Diz Skopje ja 500 m² ko komune ki Republika Utarali Makedonia ko ruralnikane maškara. Džipherdeste, šaj te oven len salde jek registririme motornikano vordon kaskiri bukjarni astarin taro motori nane pobari taro 1200 kubeskere santimetria.
- O rodipe si hakoja.

Deibe sekundarnikani hakajali arka bizo dikhlaribe o finansiakoro hali

I sekundarnikani hakajali arka ka del pes bizo dikhlaribe o finansiakoro hali ko akala čipote:

- O rodutno si thanakerdo ki arakhibaskiri familia, dživdpaskiri jekhin baš organizirime dživdipe suporteja ja institucia bašo socialnikano arakhibe, deciziaja taro Centari baši socialnikani buti (ko poadarutno teksti ulavde kondicije),
- O rodutno si zarurea taro vazdibe thaj reprezentiribe ki čipota bašo vakeribe harnevakeskere napia baš arakhibe taro familiakoro čelalipe anglal ingerencialo adalar, ja
- O rodutno sebepi elementarno bibahtalipe, učeder takati ja aver sebepia kola si avrijal tari leskiri kontrola arakhela pe ko finansiakoro hali so mamujkerela le korkori te arakhel pe hakoja.

Ko činavela bašo deibe sekundarnikani hakajali arka?

I sekundarnikani hakajali arka dena la radžime izmestatebaskere džebe ko reoneskere thana taro Ministeriumi bašo nijami upri baza taro dendo rodipe thaj kerdi dikhlarin taro kondiciengoro pheribe.